

РЕШЕНИЕ

№ 516

гр. София, 31.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 80 състав,
в публично заседание на 19.01.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **9109** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано е по жалба от адв.М. Ел-Т.-САК в качеството на процесуален представител на П. П. Ч.-ЕГН-[ЕГН] срещу Решение № 1040-21-707/15.09.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № РВ-3-21-01133976/20.05.2022 г.

В жалбата се поддържа, че оспореното решение е незаконосъобразно, поради неправилно приложение на материалния закон. Неправилно било прието, че изплатеното на жалбоподателя обезщетение за временна неработоспособност е получено в противоречие с нормата на чл. 46, ал. 3 КСО и поради това подлежало на възстановяване. Поддържа се, че има сключени трудови договори със САГБАЛ Др.Щ. и НИИ МУ П.. За периода на временна неработоспособност 26.10.2021 г. до 08.11.2021 г. е бил издаден болничен лист №Е20210974121, с режим на лечение „домашен-стаен“, който е представен в САГБАЛ Др.Щ. и осигурителят го е представил в НОИ. Твърди се, че е издаден и болничен лист №Е20220450000 за периода 26.10.2021 г. до 08.11.2021 г. с месторабота МУ-гр.П., но нямало данни за подадено в ТП на НОИ приложение №9 към болничния лист на осигурителя като през периода не е полагал труд. Поддържа се, че неподаването на информация от осигурителя към осигурителния орган не следвало да се тълкува в тежест на осигуреното лице и не обуславяло недобросъвестност на осигуреното лице при

получаване на осигурителното плащане.

В съдебно заседание жалбоподателят е представляван от адв. Ел-Т. и адв.А., които поддържат жалбата и молят същата да бъде уважена. Излагат допълнителни доводи в хода по същество.

Ответникът – Директор на ТП на НОИ С.-град, представляван от юрк. М., оспорва жалбата и моли същата да бъде отхвърлена. Представя писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като се запозна със становищата на страните и представените по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че за жалбоподателя е било представено Удостоверение приложение №9 към чл. 8, ал. 1 от Наредбата за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване (НПОПДОО) от осигурителя САГБАЛ Др.Щ. по болничен лист №Е20210974121 за периода на временна неработоспособност 26.10.2021 г. до 08.11.2021 г.

В данните, подадени от осигурителя по реда на чл. 5, ал. 4 КСО за м. октомври 2021 г. са били отразени 17 отработени дни при 8 часа на ден, 3 дни с възнаграждение по реда на чл.40, ал.5 КСО и 1 ден с право на парично обезщетение по реда на чл. 40, ал. 1 КСО и за месец ноември 2021 г. за лицето са отразени 16 отработени дни при 8 часа на ден и 6 дни с право на парично обезщетение по реда на чл.40, ал.1 КСО.В тази връзка, по реда на Наредбата, на осигуреното било изплатено парично обезщетение за 7 работни дни в размер на 810,73 лв.

След изплащане на паричното обезщетение по болничния лист №Е20210974121 по реда на чл.5, ал.4 КСО за жалбоподателя са били подадени данни и от осигурителя МУ-гр.П. са вписани за м.октомври и м.ноември 2021г. – 21 работни дни с осигурителни вноски, без дни във временна неработоспособност.

При последваща проверка, приключила с констативен протокол №КП-5-14-01124661/03.05.2022г. било констатирано от осигурителния орган, че П. Ч. била назначена на втори трудов договор, на длъжност „доцент по акушерство и гинекология“ при осигурителя МУ-гр.П., на двучасов работен ден, считано от 25.01.2021г. При проверка на ведомостите за работни заплати за м.октомври и м.ноември 2021г. било установено, че на лицето е начислено трудово възнаграждение, съответно 365лв. и 513лв. за пълни работни месеци.От представен отчет за извършена работа в полза на МУ-гр.П., осигуреното лице било потвърдило, че е упражнявало трудова дейност за цялото второ шестмесечие на 2021г. без прекъсване и с действително отработено време.

Била извършена и допълнителна проверка в електронния регистър на болничните листове и решенията по обжалването им, при което било установено, че за П. Ч. за времето от 26.10.2021 г. до 08.11.2021 г. бил издаден болничен лист № Е20210974121 с месторабота САГБАЛ Др.Щ. ЕООД и болничен лист № Е20220450000 с месторабота МУ-гр.П..Установено било и че не се съдържат данни за подадена от страна на МУ-гр.П. Приложение 9 към чл.8, ал.1 от НПОПДОО към болничен лист № Е20220450000.

С Разпореждане № РВ-3-21-01133976/20.05.2022г., подписано за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.-град, е разпоредено на жалбоподателя да възстанови недобросъвестно полученото парично обезщетение поради общо заболяване за периода от 26.10.2021 г. до 08.11.2021 г. в размер на 849.70 лв., от които

810.73 лв. главница и 38.97 лв. лихва.

Разпореждането е обжалвано пред директора на ТП на НОИ С.-град, който с Решение № 1040-21-707/15.09.2022 г. е отхвърлил жалбата срещу него и го е потвърдил.

При така установената фактическа обстановка, Съдът намира жалбата на П. П. Ч. срещу Решение № 1040-21-707/15.09.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град за основателна, поради следното:

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК Съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК.

Съгласно чл. 117, ал.1, т.2, б.,д“ КСО разпорежданията за възстановяване на неоснователно получени плащания по държавното обществено осигуряване се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. Съгласно чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид гореизложеното процесното Решение № 1040-21-707/15.09.2022 г. на директора на ТП на НОИ С.-град е издадено в рамките на неговата материална, териториална и времева компетентност.

Решението е издадено в противоречие с материалния закон и при липса на мотиви.

Съгласно чл. 4, ал.1, т.1 КСО задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица са работниците и служителите, независимо от характера на работата, от начина на заплащане и от източника на финансиране, с изключение на лицата по чл.4а, ал.1 КСО.

Видно от приложените писмени доказателства по делото П. Ч. е подлежала на задължително осигуряване общо заболяване и майчинство. Не е спорно и че за периода на временната неработоспособност от осигурителя МУ-гр.П. са изпращани данни по реда на чл. 5, ал. 4 КСО, съгласно които за м. октомври и м.ноември 2021 г. съответно по 21 работни дни с осигурителни вноски.

В случая от подадените от МУ-гр.П. ЕООД данни се установява, че за м.октомври-м.ноември жалбоподателят не е представил болничен лист при втория си работодател, макар, че такъв е бил издаден. Такъв е представен на 25.07.2022 год. във връзка с извършвана при осигурителя проверка по разходите на ДОО на МУ-гр.П. от контролните органи на ТП на НОИ-П., но не е било възможно да бъде обработен за минало време. Съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредбата за медицинската експертиза на осигурените лица, които работят при повече от един работодател се издава повече от един екземпляр на болничния лист за представяне при всеки от тях. В графа „бележки“ се посочва броя на работодателите или осигурителите, за които е издаден болничния лист.

За да постанови оспореното решение № 1040-21-707/15.09.2022 г. административния орган се е позовал на разпоредбата на чл. 46, ал. 3 КСО. Съгласно чл. 46, ал. 3 КСО парично обезщетение за временна неработоспособност не се изплаща на лица, упражняващи трудова дейност, която е основание за осигуряване за общо заболяване и майчинство през периодите, за които са издадени актове от здравните органи. Разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО предвижда, че задължително осигурени за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица са работниците и

служителите, наети на работа за повече от пет работни дни, или 40 часа през един календарен месец, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансиране. Предвид чл. 10, ал. 1 КСО осигуряването възниква от деня, в който лицата започват да упражняват трудова дейност по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 и за който са внесени или дължими осигурителни вноски и продължава до прекратяването ѝ. В същия смисъл е определението по § 1, т. 3 ДР КСО, според което "осигурено лице" е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. От анализа на тази законова разпоредба следва, че наличието на сключен трудов договор не е самостоятелно основание за осигуряването на физическото лице по чл. 4, ал. 1, т. 1 КСО, ако същото не осъществява трудова дейност в изпълнение на този договор. Начисляването и/или изплащането на трудово възнаграждение, както и подаването на данни по чл. 5, ал. 4 КСО от осигурителя също не представлява самостоятелно основание за задължително социално осигуряване, ако лицето не е осъществявало трудова дейност през този период. Именно упражняването на трудова дейност, за която лицето подлежи на задължително социално осигуряване, е предвиденият от чл. 46, ал. 3 от КСО юридически факт, изключващ правото на парично обезщетение за временна неработоспособност. В конкретния случай по делото е получено и писмо от МУ-гр.П., от което е видно, че след направена проверка в базата данни на Университета, за периода 26.10.2021 г. до 08.11.2021 г. не е намерена информация за съставени и публикувани изследвания и статии на доц.П. Ч.. В трудовия договор на жалбоподателката с МУ-гр.П. в частта „други условия“ е уточнено, че в рамките на работното време тя следва да провежда научни изследвания и да публикува статии в чуждестранни издания.

Административният орган при издаването както на разпореждането, така и на решението на горестоящия орган, се е задоволил единствено с установения факт на начисляване на трудово възнаграждение, без да изследва правнорелевантното обстоятелство, дали осигуреното лице действително е упражнявало трудова дейност в процесния период. Изводът, че лицето упражнява дейност по трудов договор е направен единствено въз основа на самия трудов договор и на данните по чл. 5, ал. 4 КСО за периода. Въпреки че осигуреното лице не е задължено да доказва отрицателния за него факт, че не е упражнявало трудова дейност, през периода, за който са му издадени болнични листи за временна неработоспособност, от административния орган по никакъв начин не е доказано и обратното, а именно, че лицето е извършвало трудова дейност през посочения период. Според съда не може да се приеме презумптивно, че трудова дейност е осъществявана, само въз основата на данните по чл. 5, ал. 4 КСО. Както вече се отбеляза, основание за задължително осигуряване е не плащането или начисляването на трудово възнаграждение, а осъществяването на трудова дейност, което твърдение в административния акт почива на предположения, съдът намира за недоказано.

На следващо място, в оспореното решение не е посочено, че за периода на временна неработоспособност Ч. е нарушила режима определен от здравните органи по издадения болничен лист. Не е доказано и наличието на основание за неизплащане на обезщетението, например предвиденото в чл. 46, ал. 1, т. 2 от КСО, според който парично обезщетение за временна неработоспособност не се изплащана на осигурени лица, които нарушават режима, определен от здравните органи. Такива нарушения не са констатирани, макар ако жалбоподателят беше извършвал трудова дейност, то тази

хипотеза би била налице, тъй като според болничния лист с режимът е домашно – стаен. В решението на директора на ТП на НОИ - С. град изобщо не са изложени фактически основания, поради които се приема, че е налице посочената хипотеза.

Правното основание за издаване на разпореждане №РВ-3-21-01133976/20.05.2022 г. е чл. 114, ал. 1 и ал. 3 КСО. Съгласно посочената норма с издаване на разпореждане недобросъвестно получените суми за осигурителни плащания се възстановяват от лицата, които са ги получили, заедно с лихвата по чл. 113 КСО. Според анализа на тази разпоредба е необходимо да са налице кумулативно две предпоставки: плащането да е неоснователно и сумите да са получени недобросъвестно от лицето. По отношение на първата предпоставка, доводите на съда са изложени по-горе във връзка с преценката за приложимост на разпоредбата на чл. 46, ал. 3 от КСО, с която органът е мотивирал неоснователността на обезщетението. Въпреки доказателствената тежест, нито в хода на административното производство, нито в хода на съдебното дирене, административният орган не е представил доказателства в подкрепа на изводите си, че оспорващата е осъществявала трудова дейност през периода, за който са издадени актове от здравните органи за отпуск за временна неработоспособност.

Съдът намира, че по отношение на втората предпоставка също липсват категорични доказателства, а именно недобросъвестно получени суми от П. Ч.. В действащото позитивно осигурително право липсва легална дефиниция на понятието "недобросъвестност" при получаване на осигурителни плащания, но съдебната практика е установила тълкуване в смисъл на получаване на осигурително плащане от лицето, въпреки знанието от негова страна на факти и обстоятелства, които представляват пречка за получаване на това обезщетение, както и невярно деклариране на релевантни факти и обстоятелства - в т.см. Решение № 9430/07.07.2014 г. на ВАС по адм. д. № 3378/2014 г., VI о.; Решение № 16226/28.11.2019 г. на ВАС по адм. д. № 101/2019 г., VI о. и др./. Не се доказва, нито в хода на административното производство, нито в хода на съдебното производство, че Ч. е имала съзнанието и субективното убеждение, че не ѝ се дължи обезщетение за временна неработоспособност. Доводи за недобросъвестност на жалбоподателя в оспореното решение изобщо липсват. Изрично в тази насока чл. 114, ал. 2 от КСО въвежда правилото, че добросъвестно получените суми по осигурителни плащания не подлежат на връщане от осигурените лица, с изключение на определени от закона случаи, в които възстановяването им е без лихва до изтичането на срока за доброволно изпълнение.

В процесното решение административният орган е цитирал относимите правни норми и бланкетно е заключил, че разпореждането е законосъобразно, без да изложи каквито и да било мотиви или да направи анализ на установените фактически обстоятелства относно определената недобросъвестност.

С оглед на гореизложеното, оспорените в настоящото производство административни актове са постановени при неизяснени фактически обстоятелства в нарушение на разпоредбата на чл. 35 АПК, задължаваща административния орган да изясни всички факти и обстоятелства от значение за случая и след като обсъди обясненията и възраженията на страните едва след това да пристъпи към издаване на административния акт. Това в случая не е сторено, поради което в хода на производството остана недоказано дали в случая за посочения период е налице хипотезата на чл. 46, ал. 3 КСО, съгласно която парично обезщетение за временна

неработоспособност не се изплаща на лица, упражняващи трудова дейност, която е основание за осигуряване за общо заболяване през периода, за който е издаден акт от здравните органи, поради което обжалваното Решение №1040-21-707/15.09.2022 г., издадено от директора на ТП на НОИ-С. град, с което е потвърдено разпореждане №РВ-3-21-01133976/20.05.2022г., като незаконосъобразно следва да се отмени.

Разноски от страна на жалбоподателя не са претендирани, поради което и съдът не присъжда такива.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал.1 и ал.2 АПК, Съдът

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение №1040-21-707/15.09.2022 г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е отхвърлена жалбата на П. П. Ч. и е потвърдено Разпореждане №РВ-3-21-01133976/20.05.2022г., подписано за ръководител на контрола по разходите на ДОО в ТП на НОИ С.-град.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: